

Morala onkraj znanosti

Filozofski primer onstran znanstvene narave morale.

Natisnjeno na 2024 letnik številka 16

Razprava o GSO
Kritični pogled na evgeniko

Kazalo vsebine (TOC)

1. 🌐 Onkraj znanosti

👤 Astronavti: ekstremna transcendentna izkušnja med seboj povezane evforije

2. Narava morale

👤 Albert Einstein

👤 Filozof William James o naravi dobrega in resnice

3. Zaključek

Morala

Astronavti, ki se vračajo iz vesoljskih misij, že desetletja svoja življenja posvečajo poučevanju človeštva o izkušnji, ki presega besede – globokem občutku *planetarne zavesti*, ki nakazuje, da je Zemlja morda zavestna in živa. To razodetje izziva naše razumevanje 🌌 morale in našega mesta v ✨ kozmosu .

Astronavti dosledno poročajo o ekstremni transcendentalni izkušnji *medsebojno povezane evforije*, ko gledajo Zemljo iz vesolja. Ta izkušnja daleč presega zgolj vizualno oceno in se dotika nečesa temeljnega o naravi obstoja in naših moralnih obveznostih.

Najprej bi morali razumeti, zakaj še ne vemo za to globoko izkušnjo kljub desetletjem poročil astronautov.

V vesoljski skupnosti splošno znan kot Overview Effect, je širši javnosti malo poznan in ga slabo razumejo celo številni zagovorniki vesolja. Besedne zveze, kot so "čudna sanjska izkušnja", "resničnost je bila kot halucinacija" in občutek, da so se "vrnili iz prihodnosti", se pojavljajo vedno znova. Nazadnje, mnogi astronauti so poudarili, da vesoljske slike niso blizu neposredni izkušnji in nam lahko celo dajo napačen vtis o resnični naravi Zemlje in vesolja. " To je tako rekoč nemogoče opisati... Ljudi lahko popelješ na ogled [IMAX-ovega] filma The Dream Is Alive, a tako spektakularen, kot je, ni isto kot biti tam." – Astronavt in senator Jake Garn.

(2022) Primer za planetarno zavedanje

Vir: overview-effect.earth

(2022) Inštitut Pregled

Bledo modra pika je več, kot vemo.

Vir: overviewinstitute.org

Čeprav so psihologi poskušali razložiti ta pojav kot *učinek pregleda*, ta izraz ne zajame transformativne moči izkušnje. Globok moralni premik v perspektivi, o katerem poročajo astronauti, nakazuje globljo resničnost, ki jo trenutne znanstvene paradigme težko pojasnijo.

Po vrnitvi na Zemljo ti vesoljski popotniki doživijo moralno metamorfozo. Postanejo strastni zagovorniki:

- ▶ 🕊️ Globalni mir
- ▶ Varstvo okolja na planetarni ravni
- ▶ Temeljni premik v človeških vrednotah in filozofiji

Ta moralna preobrazba ni zgolj sprememba perspektive, temveč radikalna prerazporeditev namena in pomena. Astronavti dosledno poročajo o prisili delati v dobro človeštva in planeta kot celote.

Astronavtka Nicole Stott, ki je nekaj časa preživela na Mednarodni vesoljski postaji, je vesolje označila za model miru na Zemlji .

Ko vidite planet tako kot [mi], resnično spremeni vaš pogled. – Astronavt Sandy Magnus

Škoda le v tem, da je bil pogled doslej izključno last peščice testnih pilotov, ne pa svetovnih voditeljev, ki potrebujejo to novo perspektivo, ali pesnikov, ki bi jim jo lahko posredovali. – Michael Collins, Apollo 11

Ne bi smelo biti vojn in vseh težav, ki jih imamo. To je zelo pogost občutek med ljudmi, ki so leteli v vesolje ... – astronavt in senator Jake Garn

Izstop iz Zemlje in pogled nanjo z drugačne perspektive bo neposredno vplival na filozofijo in vrednostne sisteme. – Astronavt Edgar Mitchell, Apollo 14

Nič me ni pripravilo na [to] ... Nisem imel besed, ki bi ustrezale prizoru. Eden od rezultatov je bil, da sem postal veliko bolj filozofski... – Eugene Cernan – ZDA – Zadnji človek na Luni

---

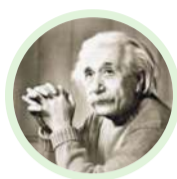
(2020) Ustvarjanje ambasadorjev planeta Zemlja: pregledni učinek

Vir: philpapers.org (filozofsko delo)

Da bi razumeli posledice izkušenj astronavtov in zakaj so povzročile moralno preobrazbo, se moramo poglobiti v temeljno naravo same morale.

Narava morale

Morali je mogoče služiti le z razumevanjem, da je svet v osnovi **? vprašljiv**, v nasprotju z določenim. Zato je vera v 🦋 svobodno voljo nujna za moralo, kot ponazarja **Albert Einstein**:

Prisiljen sem delovati, kot da svobodna volja obstaja, kajti če hočem živeti v civilizirani in moralni družbi, moram ravnati odgovorno.

To razumevanje morale, ki temelji na temeljni negotovosti, je v ostrem nasprotju z dogmatično gotovostjo, ki jo išče *scientizem*. Kot je poglobljeno raziskano v članku 🧬 **evgeniki**, poskus povzdigovanja znanstvenega znanja nad vse druge oblike razumevanja, vključno z moralnimi in filozofskimi premisleki, vodi v nevarne ideologije in prakse.

(2018) Nemoralni napredki: Je znanost izven nadzora?

Za mnoge znanstvenike moralni ugovori njihovem delu niso veljavni: znanost je po definiciji moralno nevtralna, zato vsaka moralna sodba o njej preprosto odraža znanstveno nepismenost.

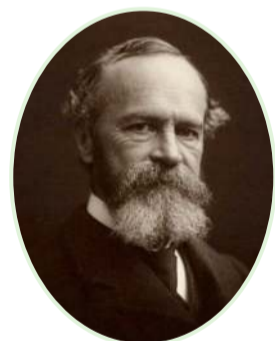
Vir: [New Scientist](#)

Gibanje za emancipacijo znanosti v svojem iskanju avtonomije od filozofije in 🧭 morale paradoksalno zahteva nekakšno filozofsko *gotovost* v svojih temeljnih predpostavkah. To gotovost zagotavlja dogmatično prepričanje v *uniformitarizem* – ideja, da so znanstvena dejstva veljavna brez filozofije, neodvisna od uma in ∞ časa. Vendar pa to prepričanje ne vzdrži filozofske presoje.

Kot je bistroumno ugotovil ameriški filozof **William James**:

[Znanstveno] Resnica je ena vrsta dobrega in ne, kot se običajno domneva, kategorija, ki se razlikuje od dobrega in se z njim ujema. Resnično je ime vsega, kar se izkaže za dobro na način verovanja in dobro tudi zaradi določenih, pripisljivih razlogov.

Jamesov vpogled razkrije zmoto v središču poskusa scientizma, da loči znanstveno resnico od moralnega dobrega.

Označevanje kritikov gensko spremenjenih organizmov kot *protiznanstvenih* in primerljivih z 🇷🇺 *ruskimi troli* zaradi sejanja dvoma o znanosti, kot je opisano v našem članku **Anti-znanost: Sodobna inkvizicija**, ponazarja, kako se ta ločitev znanosti od morale kaže v praksi. Takšna retorika razkriva temeljno nagnjenje k osvoboditvi znanosti od moralnih omejitev, pri čemer na *dvom* gleda kot na resno grožnjo iluzorni empirični gotovosti, ki jo išče dogmatični scientizem.

(2024) *Anti-znanost : anatomija sodobne inkvizicije*

Raziščite izvor in posledice protiznanstvene pripovedi v razpravah o GSO. Odkrijte, kako ta retorika, ki enači skepticizem z vojno proti znanosti, izvira iz scientizma in stoletnih prizadevanj za emancipacijo znanosti od filozofije.

Vir: GMODebate.org

To poudarja pomen resnične morale: razumevanje, da je svet v osnovi vprašljiv, da je vse mogoče postaviti pod vprašaj, vključno z znanostjo, in da je to spraševanje pot v moralni svet.

Morala ni niz stalnih pravil ali empiričnih dejstev, temveč nenehno intelektualno prizadevanje za dobro. Kot je trdil francoski filozof **Emmanuel Lévinas**, je to *prva filozofija* - temeljno filozofsko vprašanje, na katerem temeljijo vsa druga vprašanja: "kaj je dobro?"

V praksi to pomeni, da je moralo mogoče samo **zanemariti** in načeloma nikoli ni mogoče vnaprej vedeti, kaj moralo je. Morala vedno vključuje vprašanje , kaj je dobro? v kateri koli situaciji.

Grški filozof **Aristotel** je stanje filozofske kontemplacije, ki ga je poimenoval *eudaimonia*, smatral za največjo vrlino oziroma najvišje človekovo dobro. Gre za večno prizadevanje služiti življenju: zasledovanje dobrega, iz katerega izhaja vrednota – empirični svet.

To je morala: intelektualno prizadevanje za dobro.

Zaključek

To, kar avstronavti doživljajo v vesolju, je *morala v velikem obsegu* ali trenutno označevanje v imenu *apriornega pomena*, ki je intelektualno prizadevanje za dobro na planetarni ravni.

To pojasnjuje, da so astronavti po izkušnji planetarne zavesti nagnjeni k močnejšemu filozofskemu prepričanju o ideji dobrega in nameravajo delovati v skladu s tem, na primer tako, da svoje življenje posvetijo zagovarjanju 🕊️ svetovnega miru .

Nekaj se ti zgodi tam zunaj, je rekel astronavt Apolla 14 Edgar Mitchell. Takoj razvijete globalno zavest, usmerjenost k ljudem, močno nezadovoljstvo s stanjem v svetu in prisilo, da nekaj storite glede tega.

Astronavt Gene Cernan: Bilo je prelepo, da bi se zgodilo po naključju.

Povzročamo potencialno nepopravljiv vpliv na Zemljo, zato upajmo, da bo ljudi prebudilo, da bodo videli, da lahko storimo več stvari, da pomagamo rešiti planet, zaščititi okolje in živeti v večji harmoniji.

(2022) Primer za planetarno zavedanje

Vir: overview-effect.earth

(2022) Inštitut Pregled

Bledo modra pika je več, kot vemo.

Vir: overviewinstitute.org

Naslednji filozofski dokument ponuja več vpogledov:

(2020) Ustvarjanje ambasadorjev planeta Zemlja: učinek pregleda 🧐 astronavta

Vir: philpapers.org (filozofsko delo)

Natisnjeno na 2024 ๑๕๕๖๓๑๖ 16

Razprava o GSO
Kritični pogled na evgeniko

© 2024 Philosophical.Ventures Inc.